

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

oktober 6 • 2022

KORSBRAKTEATEN PÅ
STEMPELAVSLAG FRA
LØDØSE

NYA MYNTFYND I ÅHUS

"UTI DESSA RIKSGÄLDS-
TIDER"

NÅGRA NYA RÖN KRING
GEORG DE LAVAL

HANS CARLSSONS
NUMISMATISKA MINNEN
— DEN MISSBELÅTNE
AUCTIONISTEN

SVENSKA NUMISMATISKA
FÖRENINGEN HAR SÅLT
MYNTAUKTIONER I
SVERIGE AB

Vänd dig med förtroende till mig, ett innovativt företag i framkanten med mångårig erfarenhet av professionell mynthandel, forskare och aktiv författare med eget bokförlag. Tilldelad Schivemedaljen i silver 2021, belöningsmedalj för framstående författarskap, av Norsk Numismatisk Förenings (NNF). Tilldelad IAPN "Book Prize" för världens bästa myntbok 2020 (Sveriges Guldmynt) och 2021 (Sveriges Myntbok). Medlem av Sveriges Mynthandlares Förening (SMF),

International Association of Professional Numismatists (IAPN), Svenska Numismatiska Föreningen (SNF), Norsk Numismatisk Förening (NNF), Numismatic Literary Guild (NLG), livstidsmedlem i American Numismatic Association (ANA), tillförordnad värderingsman av Sveriges Handelskamrar och följer därmed de högt ställda kraven på professionalism som stipuleras.

Roberto Delzanno Mynthandel

www.delzanno.se - roberto@delzanno.se - 0708-865008

ANA

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

ges ut av

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

KANSLI OCH REDAKTION

Banérgatan 17 n b
11522 Stockholm
Tel. 08-6675598
info@numismatik.se
Måndagar kl. 10-12 och 13-16

Se www.numismatik.se
om ev. tillfälligt stängt kansli.

Plusgiro 150007-3
Bankgiro 219-0502
Svenska Handelsbanken

CHEFREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Monica Golabiewski Lannby
monica@numismatik.se

PRENUMERATION

200 SEK / år (8 nr)
Medlemmar erhåller tidningen
automatiskt.
Kom ihåg att
meddela adressändring!

SNT trycks med bidrag från
Gunnar Ekströms stiftelse för
numismatisk forskning samt
Sven Svenssons stiftelse för
numismatik.

Redaktionen ansvarar inte för ej
beställt material. Texter och bilder i
SNT lagras elektroniskt och publiceras
som pdf på föreningens hemsida.
Den som sänder manus till SNT
medger detta.

Register över alla artiklar och
notiser i SNT 1977-2020 finns i
sökbart pdf-format på hemsidan.

TRYCK

Pipeline Nordic AB

ISSN 0283-071X

HÖSTEN 2022

Föreningens aktiviteter

SNF:s kansli på Banérgatan är öppet för besök på måndagar kl. 10-12, 13-16. Se www.numismatik.se om eventuellt tillfälligt stängt innan besök. Kansliet nås varje dag på: info@numismatik.se

VINDKRAFT

Sol, vind och vatten. Mynt- och medaljkonstnären Ernst Nordins geniala grepp med naturens krafter på de tre nya mynten - 1-, 2- och 5-kronan - känns särskilt aktuellt i våra dagar. På mynten ses de som små symboler; solens strålar på 1-kronorna, vindens virvlar på 2-kronorna och havets vågor på 5-kronorna. Ett budskap tänkt att vandra från hand till hand, men de låga valörerna kan knappt längre användas ens på en vanlig liten loppis. Dyrtider väntar.

VÄLKOMNA TILL HÖSTENS FÖRENINGSKVÄLLAR MED FÖREDRAG, KAFFE OCH DOPP!

Oktober

6 Föreningskväll - torsdag
Plats Uppsala universitets myntkabinett
Ingång på baksidan av universitetshuset
18.30 FÖREDRAG. Yngve Karlsson: *Arab-sasanidiska silvermynt.*

12 Föreningskväll - onsdag
Plats SNF, Banérgatan 17 - www.numismatik.se
18.00 FÖREDRAG. Frida Ehrnsten: *Medeltida myntskatter i Finland.*

November

2 Föreningskväll - onsdag
Plats SNF, Banérgatan 17 - www.numismatik.se
18.00 FÖREDRAG. Svante Fischer: *Stockholm Studies in Late Roman and Early Byzantine Solidus Coinage - Presentation av en ny publikationsserie vid Numismatiska forskningsgruppen.*

December

7 Julfest - onsdag
Plats SNF, Banérgatan 17 - www.numismatik.se
18.00 Föreningens traditionella julfest för våra medlemmar, med glögg, lussekatter och julgodis. En mindre julauktion kommer att genomföras. Någon förteckning sänds inte ut i förväg. Kontant betalning vid auktionstillfället.

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

Adress: Banérgatan 17 n b, Stockholm. T-bana Karlaplan; buss 4, 44, 76.
Kansliet är öppet: måndagar kl. 10-12 & 13-16, om tillfälligt stängt se hemsidan.
Kansliet är stängt: midsommar - 1 september; jul- och nyårshelgerna.
Hemsida: www.numismatik.se.

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

presenteras även på Svenska Numismatiska Föreningens hemsida
www.numismatik.se

Den tryckta tidskriften kommer ut första veckan i februari – maj, september – december.
På hemsidan kan man sedan ta del av SNT i lågupplöst pdf-format.

ANNONSPRISER

1/12 sida
47 × 50
mm
250 SEK

1/8 sida
72 × 50
mm
350 SEK

1/6 sida
47 × 105
mm
400 SEK

1/4 sida
72 × 105
mm
600 SEK

1/2 sida
151 × 105
mm
1 200 SEK

1/1 helsida
151 × 214 mm
2 000 SEK

mittuppslag
5 000 SEK

2:a & 3:e
omslagssidan
2 500 SEK

4:e omslagssidan
5 000 SEK

SNT behåller samma låga annonspriser hela 2022

Annonser på årsbasis får dessutom 20% rabatt – insänd pdf gäller.

Annonstopp senast den 1:a i månaden före utgivning.

Radannonser: SNF-medlemmar erbjuds gratis annons med tre rader
att köpa, sälja eller byta samlarobjekt – kontakta info@numismatik.se.

Annonser som inte är förenliga med IANP:s etik avböjs.

INNEHÅLL SNT 6 • 2022 – oktober

ARTIKLAR OCH NOTISER

	SID.
Om korsbrakteaten på stempelavslag fra Lødøse	129–132
Hans Carlssons numismatiska minnen. Del 4 – Den missbelåtna auktionisten	133
Nya myntfynd i Åhus	134–136
FIDEM i Tokyo	136
Några nya rön kring Georg de Laval och hans samlingar	138–139
Svenska Numismatiska Föreningen har sålt Myntauktioner i Sverige AB	139
"Uti dessa riksgälds-tider"	140–141
Ett par inkusumpräglade nödmynt	142
Sverige värdland för Nordisk Numismatisk Union	143

FASTA RUBRIKER

LOKALA NUMISMATISKA FÖRENINGAR & MYNTKLUBBAR I SNF.	132
NYTT OM BÖCKER – RECENSIONER.	137
NÄTNYTT. Pollettbössan	137
PRESSKLIPP 1850. Äretecken	136
FELPRÄGLAT. Äverkade mynt	143
AUKTIONER & MÄSSOR.	144

OMSLAG

Den 30 oktober 1790 utfärdades denna kreditsedel (nummer 68 142) om 2 riksdaler 24 skilling specie av Riksgäldskontoret. Räntan utlovades till 3 procent per år på dylika sedlar. För just denna är räntan uträknad till 4 runstycken specie per månad. Den översta underskriften tillhör Carl Johan Stierngranat (1730–1802), vice president i Kammarkollegiet. Se artikeln på sidorna 140–141.

SAMLING OCH FOTO: KMK.

Om korsbrakteaten på stempelavslag fra Lødøse

Av Magne Josefsen

Det var når jeg startet på boka *Beste Norske Middelaldermynter III – Brakteatenes tidsalder 1150–1263* (2020) i 2017 jeg ble oppmerksom på at det skulle være en tidligere norsk brakteat som nå var å anse som svensk.

Dette måtte undersøkes nærmere så jeg fikk tak i kilden til historien som var Rune Ekres artikkel "Nya märkliga myntningsfynd i Lödöse" utgitt i *Svensk Numismatisk Tidskrift* 1988:2 side 28–31. Der kan en lese om at det var funnet pregnanciesunderlag i skinn med avtrykk av 2 forskjellige mynttyper, en med patriarkalkors og en med likearmet (gresk) kors. Brakteaten med patriarkalkors skulle være identisk med Schive (1865) XI–52. Bortsett fra at ID'en er feil og skal være Schive VI–52 har jeg ingen problem med denne. Mynten er riktig identifisert og det kan bety at denne typen, eller rettere sagt de av Schives varianter som har 1 ring av store kuler rundt motivet (VI–48 til 52) kan være svenske.

Den andre korsbrakteaten derimot har jeg et problem med. Den ser ut til å ha blitt feiltolket av numismatikere i Sverige.

Ekre har illustrert sin tolkning av mynten fra pregnanciesunderlaget. Han skriver om avtrykket: "*Den återfinns kanske på samma tabell VI hos Schive, nr. 17, men troligare i tabell IV, nr 77–79; liknande även i tab. VII:91–94 m.fl. De aktuella prägplingsunderlagen är som nämnts inte helt entydiga men innehåller under alla omständigheter ett likarmat kors med kuler i korsvink-*

1. Pregningsunderlag fra Lødöse, 1974. DC5299.

FOTO: OLA ERICSSON, ÄLVSBOGGS LÄNSMUSEUM.

larna. Möjligen kan en (partiell?) yttre kulring avläsas i ett av avtrycken."

I teksten under tegningene skriver han: "*Brakteater med likarmade kors och kuler enligt Schives avbildningar, tab. IV:77–79 och tab. VI:17. Likartade typer förekommer även i Schives tab. VII:91–94 m.fl."*

2. Utklipp fra Ekres artikkel som illustrerer mynten på pregnanciesunderlaget. Förstorade.

Slik jeg tolker Ekre så finnes det ikke en identisk korsbrakteat blant Schives varianter, men det er noen som han mener er ganske nær.

IV–77--79: før 1150, halvpenninger (0,12 / 0,171 / 0,171 g).

VI–17: før 1150, halvpenning? (0,188 g). Mynten er Dansk ifølge *Norges Mynter* (1976).

VII–91–94: 1150–1205 kvartpenninger (0,114 / 0,057 / 0,057 / 0,12 g) med 2 ringer rundt motivet.

Det jeg kan se på pregnanciesunderlaget som særpreger denne brakteaten er at den har korsarmer som ender med en kule, noe som også Ekre har fått med seg på tegningen.

Den har 1 perlering eller 1 glatt ring rundt motivet, som de andre svenske fra 1100-tallet.

IV-77

IV-78

IV-79

VI-17

VII-91

VII-92

VII-93

VII-94

Mynten har en kule i hver korsvinkel. Mynten fra Lødøse er altså ikke identisk med noen av de nevnte variantene til Schive. Av Ekres foreslåtte mynter mener jeg at VI-17 er den mynten som ligner mest.

Men det er problematisk for meg å se hvordan dette har blitt tolket i Sverige. Forskjellige kilder hevder nå at ulike varianter av den norske korsbrakteaten er svensk, selv om de ikke er identiske til den på Ekres tegning.

Her følger 4 eksempler på hvor forskjellig informasjonen om myntavslaget har blitt tolket.

Eksempel 1: Schive VII-90

I auksjonskatalogen til MISAB 5 i 2011 er objekt 553 listet under Svenska Mynt og "Karl Sverkersson (ca 1158/61–1167?), Lødøse?" og det henvises til Ekres artikkel fra 1988. Mynten kan identifiseres som Schive VII:90.

Mynten har 2 ringer, en ytre perlering og en indre glatt ring. Alle svenske anonyme brakteater fra perioden har bare 1 ring rundt motivet, slik som på tegningen av Lødøse-mynten. Alle norske etter 1150 har 2 ringer. Korsarmene ender i en strek, men Lødøse-myntens korsarmer ender i en kule.

Den samme mynten blir også i Roger Svenssons *Coinage policies in medieval Sweden* s. 147 listet som

mynt fra Lødøse etterfulgt av et spørsmålstegn.

Eksempel 2: Schive VII-96

Auksjonen til Ulf Nordlind, Bonde nr. 6 (2010), objekt nr. 7 lister en annen variant.

Mynten kan identifiseres som Schive VII-96. Mynten er helt annerledes enn den fra MISAB 5 i eksempel 1 da den har 2 perleringer og en sirkel av enkeltpunkter imellom disse. Den har stjerner i korsvinklene. Den har ikke korsarmer som ender med en kule.

Eksempel 3: Schive VII-89 og VII-94

Begge disse myntene vises på Gorgon's website, <http://www.gorgon.n.nu/>

penningar-995-1363. "Dessa mynttyper som tidigare ansetts norska är alltså bevisligen svenska" kan vi lese.

Disse myntene har også 2 ringer rundt motivet, og korsarmene slutter ikke med en kule.

Monica Golabiewski Lannby viser også Schive VII-94 på sida 37 i sin bok *Kung Knut Eriksson och penningarna* (2019) uten at det blir gitt noen forklaring på hvorfor akkurat denne varianten er valgt.

Roberto Delzanno viser de samme 2 myntene i *Sveriges Myntbok* (2020) side 74.

Det er i katalogen angitt en sjeldenhetsbetegnelse med "RRR" som betyr 3–5 eksemplar i private samlinger. Dette er basert på den refererte teksten til Kjell Holmberg, der han skriver at han ifølge egne notater om myntomsetninger i de siste 50 årene har registrert 4–5 eksemplar. Jeg har selv samlet informasjon om omsetninger siden år 2000, og tallene mine viser totalt 12 omsetninger av Schive VII-89 og 94 for de siste 20 årene. Da ingen av disse omsetningene er i Sverige så kommer trolig Holmbergs registreringer i tillegg til dette tallet.

Eksempel 4: Schive IV-79

Monica Golabiewski Lannbys "De märkliga fynden i Västannortjärn" i SNT 2011:4 viser en mynt som påstås være en Götalandsbrakteat fra midten av 1100-tallet. Mynten er beskrevet slik: "Sverker den äldre 1130–1156. Lødøse. Penning med kors. Ca 1150. Brakteat. Med hål gjort från framsidan. 0,09 g."

Her er det ytterligere en variant av de norske korsbrakteatene som plutselig ser ut til å ha forandret nasjonalitet. Den kan identifiseres som Schive IV-79. Denne mynten har 1 ring rundt motivet, men korsarmene ender ikke i en kule.

Vi har sett hvordan funn av et pregnanciesunderlag i Lødøse har ført til at 5 forskjellige varianter av den norske kors-brakteaten av ulike kil-der nå blir definert til å være svenske. Hvordan har numismatikere i Sverige kommet til den konklusjonen?

I et forsøk på å finne en forklaring så sjekket jeg den nyeste boka til Rune Ekre *Om den medeltida myntningen i Lødøse* (2020). Der identifiserer han patriarkalkors-brakteaten på pregnanciesunderlaget fra Lødøse til å være identisk med Schive IV-52. Han har derimot ikke identifisert kors-brakteaten på pregnancies-underlagene DC5299 og DC5264 men hevder (side 136) at det finnes lignende brakteater blandt de norske i tiden rundt 1150:

"... de norska 1100-talsbrakteaterna, där det var lättare att finna jämförelser med avtrycken på läderunderlagen från 1974. Et stort utbud av varierade korsbrakteater finns i Schive tab. IV-VIII, här aktuella troligen främst tabellarna IV-VI. De aktuella präglingsunderlagen är inte entydiga men innehåller under alla omständigheter kors med kulor i korsvinklarna."

Konklusjonen blir at det er ikke Ekre som har identifisert de 5 norske brakteatene som svenske.

Etter at jeg fikk et tips om å sjekke boka til Linn Eikje Rambergs avhandling *Mynt er hva mynt gjør* (2017), så fant jeg noe interessant om patriarkorsmyntene på side 200:

"Verd å merke seg er PTKs [patriarkkors] utbredelse til samtlige regioner bortsett fra region 5 [Sverige]. Dette viser at patriarkkors uansett datering ikke var i utbredt sirkulasjon i Sverige og at utmyntning av patriarkkors i Lødøse trolig kan knyttes til den norske kongemakten og dennes symbolbruk."

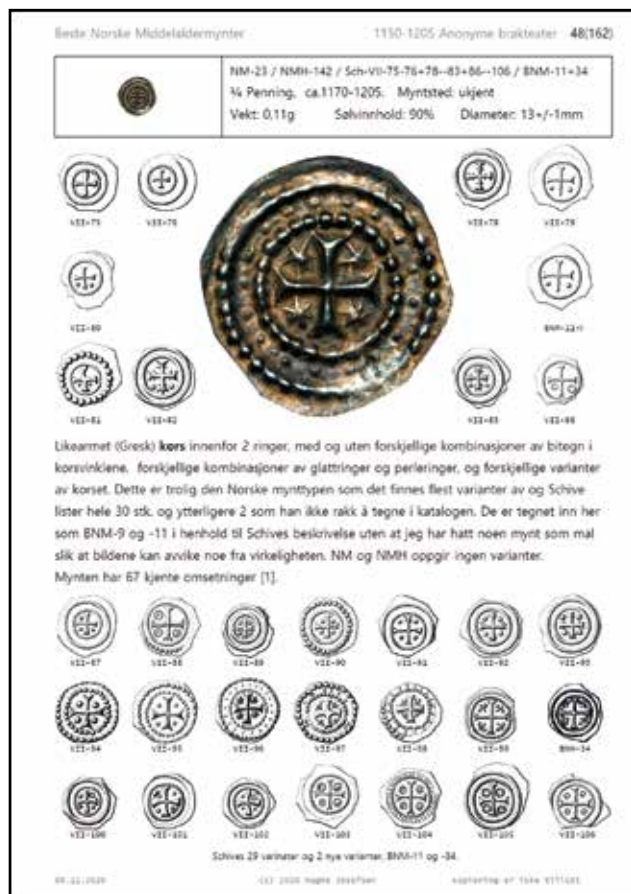
Hvis denne mynten var utgitt av den norske kongen så er det nærliggende å anta at også korsbrakteaten har samme bakgrunn. Men det blir en annen diskusjon, hensikten med denne artikkelen er ikke å bestemme nasjonalitet.

Ramberg har ikke tatt med de 31

variantene av korsbrakteatene etter 1150. Bare noen korsbrakteater av halvpenning standard fra tiden før 1150 er med. Om pregnanciesunderlaget fra Lødøse står det på side 80: "Det nøyaktige stempel er ikke gjenfunnet på noen brakteat, men avtrykket har store likheter med både EK 4a [= Schive-IV-78+79] og EK 5b." EK5b er en variant som ikke er med i Schive med hammerkors i slett rand og punkter i korsvinklene.

Det har ellers vært lite fokus på alle usikkerhetene som finnes i forbindelse med de 2 stempel-avslagene fra Lødøse.

Likearmet kors er et av de vanligste motivene brukt på norske brakteater i middelalderen og det er mynttypen med flest varianter. For tiden 1150-1205 finnes det 31 varianter. Bildet ovenfor er et utdrag

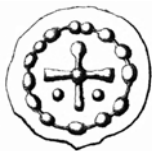

Side 48 fra *Beste Norske Middelaldermynter III* (2020).

fra den nye katalogen *Beste Norske Middelaldermynter III – Brakteatenes tidsalder 1150-1263*, som viser denne mynttypen med alle 31 variantene.

Jeg har registrert 69 omsetninger av den norske korsbrakteaten de siste 20 årene (2000-2020) og det finnes ingen andre norske middelaldermynter med flere omsetninger. Det kan ikke være noen tvil om at denne mynttypen er norsk.

For tiden før 1150 viser Schive 8 varianter av korsbrakteaten av halvpenning standard. 6 av disse har 1 sirkel rundt korset. Av disse er 3 med korsarmer som ender i en kule, 2 er allerede nevnt (IV-77 & VI-17) av Ekre, men den tredje, VII-84 som er en av myntene som ligner mest, nevnes ikke. Ingen av de 3 er identiske til Ekres tegning, men nærmere kommer vi ikke blant Schives varianter:

Schive VII-84: 0,228 g.

Når man ikke kan finne en stem-pelidentisk mynt blant Schives norske varianter er det oppsiktsvekkende at man allerede har attribuert 5 av Schives mange varianter til Sverige, uten noe bevis! At en mynt ligner kan ikke brukes som bevis. Etter min mening er det bare en ting man kan gjøre – konstatere at Lødøse-brakteaten med likearmet kors enda ikke er funnet!

Funn av et pregnanciesunderlag i Lødøse er heller ikke noe sikkert bevis på at mynten ble preget der, selv om mynten er identisk med den på underlaget – hvilket ikke er tilfelle her.

Ekre skriver i artikkelen at han anser det for mest sannsynlig at det er den svenske kongen som står bak utmyntningen, men han utelukker heller ikke at det kan være en norsk konge som ved en kortvarig okkupasjon av Lødøse har utgitt mynt.

I Norge har vi også et funn av pregnanciesunderlag i likhet med Lødøse-funnet. I Tønsberg ble det funnet en blyplate med myntavslag av S-brakteater. Blyplaten viser 3 S-brakteater fra Sverre Sigurdssons tid (1177–1202). Man har tidligere regnet med at S-brakteaten var utmyntet i Stavanger og en lignende T-brakteat var utmyntet i Tønsberg. Funnet av blyavslagene har ikke blitt sett på som bevis for at S-brakteaten ble slått i Tønsberg. Årsaken kan være at kongen hadde ambulerende myntverksted, det fulgte med kongen dit han reiste.

"Dessa mynttyper som tidigare ansetts norska är alltså bevisligen svenska." Hvor er beviset?

Litteratur

- Ahlström, B., Brekke, B. F., Hemmingsson, B.: *Norges Mynter*. 1976.
- Delzanno, R.: *Sveriges Myntbok 995–2022*. Bind 1. 2020.
- Ekre, R.: Nya märklige myntningsfynd i Lødøse. *SNT* 1988:2 s. 28–31.
- *Om den medeltida myntningen i Lødøse*. 2020.
- Golabiewski Lannby, M.: De märklige fynden i Västannortjärn. *SNT* 2011:4 s. 76–80.
- *Kung Knut Eriksson och penningarna*. 2019.
- Gullbekk, S. H. & Sættem, A.: *Norske Myntfunn 1050–1319*.
- Holmberg, K.: Myntning under tidig medeltid i Götaland och i Svealand. *SNT* 2016:2 s. 32–35.
- Josefsen, M.: *Beste Norske Middelaldermynter III, Brakteatenes tidsalder 1150–1263*. 2020.
- *Beste Norske Middelaldermynter II, Halvpenningens tidsalder 1103–1150*. (Kommer i 2022.)
- *Myntsamlernes Myntpris bok, Norsk Middelalder 995–1588*. 2020. Ikke publisert.
- MISAB. Myntauktioner i Sverige AB. Auktion 5. 2011.
- Ramberg, L. E.: *Mynt er hva mynt gjør. En analyse av norske mynter fra 1100-tallet: produksjon, sirkulasjon og bruk*. 2017.
- Samling Bonde på Ericsberg. Myntauktion. Ulf Nordlind Mynthandel AB. 2010.
- Schive, C. J.: *Norges Mynter i Middelalderen*. 1865.
- Svenska Dagbladet. Artikkel om Lødøse 9/8-2011.

Internet

- Gorgon's webside <http://www.gorgon.nu/penningar-995-1363>
- Svensson, R.: Coinage policies in medieval Sweden. <https://www.ifn.se/media/kpdc45d/2015-svensson-coinage-policies-in-medieval-sweden.pdf>

NUMISMATISKA FÖRENINGAR I SNF

Alingsås Numismatiska Förening
Edshultsvägen 20
441 96 Alingsås

Falu-Borlänge Myntklubb
www.fb-myntklubb.se

Göteborgs Numismatiska Förening
www.gnfinfo.se

Kalmar Myntklubb
www.kalmarmyntklubb.se

Katrineholm Flen Vingåker Myntklubb
www.kfvmynt.se

Myntklubben Skilling Banco
www.mksb.se

Nola Myntklubb, Örnsköldsvik
www.infoom.se/nolamyntklubb

Norrköpings Myntklubb
www.norrkopingsmyntklubb.se

Numismatiska Föreningen i Hässleholm
www.myntforeningen.se

Numismatiska klubben i Uppsala
www.nku.nu

Nässjö myntklubb
n.mynt.se

Samarklubben Numis
www.numisskelleftea.se

Sigtuna Myntklubb
www.sigtunamyntklubb.dinstudio.se

Stockholms Myntklubb
www.stockholmsmyntklubb.se

Strängnäs Myntklubb
Utsiktsvägen 36
645 42 Strängnäs

Svenska Pollett-föreningen
www.pollett.se

Sävsjö Myntklubb
Parallellgatan 19
576 33 Sävsjö

Södra Dalarnas Myntklubb
medlem.spray.se/sdmyntklubb

Vetlanda Numismatiska Förening
Ölandsgatan 7
574 37 Vetlanda

Villstadortens Myntklubb
Hedvägen 4
314 33 Hyltebruk

Westerbergslagens Myntklubb
Flatenbergsvägen 4
777 34 Smedjebacken

*Vill er lokala myntklubb bli medlem?
Endast 200 kr i medlemsavgift.
Ändringar och tillägg?
Kontakta: info@numismatik.se*

Hans Carlssons numismatiska minnen

Del 4 – Den missbelätne auktionisten

Av Hans Carlsson & Bo Gunnarsson

I ETT AV alla trevliga e-postmeddelanden från Hans ställde han frågan:

”Jag vill minnas ha läst i SNF:s medlemsblad för ett par år sedan en artikel om hur författaren hade spårat en Ipswich Second hand type (Hild 1085) från tidigare ägare eller auktioner, men kan inte hitta tidskriften. Var det kanske Du? Jag har nämligen samma mynt och i EF condition. Troligen från Stora Varbos, Sanda, Gotland”.

Det var mycket riktigt min artikel i SNT 2019:1, ”Ethelreds Second Hand med proveniens från 1902”, som han hade läst. Det handlar om ett stampidentiskt mynt från den relativt ovanliga mynttorten Ipswich och myntmästaren Lytelman.¹

Fyndet i Stora Varbos gjordes 1923 och i *Stenbergers Die Schatzfunde Gotlands der Wikingerzeit II* kan man fritt översatt läsa att fyndet innehöll 328 hela och 35 halverade eller fragmentariska mynt tillsammans med en del bitsilver. Fyndet gjordes i samband med att man sprängde en stor sten. Så än en gång hamnade ett och annat mynt i arbetarnas fickor!

B.G.

**

VID 2:A VÄRLDSKRIGETS slut besökte jag min morbror i Västergarn på Gotlands västkust. Jag läste i tidningen om en auktion efter ett dödsbo i närliggande Sanda. Enligt annonsen ingick däri en myntsamling, varför jag tog mig dit. Jag tog en titt i lådan, som den avlidne mannen, en tulltjänsteman, hade samlat ihop. Det mesta var ointressant för mig, men jag såg ett Anglosaxiskt mynt och ett par Visby-mynt från 1535–36.

Ipswich-myntet och den halverade Helmet-pennyn som båda troligtvis har ingått i fyndet från Stora Varbos.

FOTO: WALTER DEVAULT RESPEKTIVE VICTORIA CARLSSON.

Auktionisten var inte belåten med budgivningen, så myntlådan såldes ej.

Nästa dag lånade jag en cykel, for tillbaka till Sanda och knackade på hos änkan. Jag förklarade för henne att jag var bara intresserad av ett fåtal av mynten men ville gärna betala en summa nära föregående dags högsta bud och det fick jag. Bland dem: IPSWICH, second hand type, Lytelman, se bilden ovan, men också: SHAFTESBURY ”half penny”, Hild.² 3331 eller 3332 (AED)AELRIC m.m.

Enligt Kenneth Jonsson kommer mynten troligen från Stora Varbos (1923).

Efter jag fått köpa de önskade mynten och reste mig från köksbordet för att gå, höll änkan upp en sliten rysk rubel och frågade ”Vad är den här för någe?” ”En rysk rubel” svarade jag. Då slängde hon den på bordet och sade ”En Ryss! Naij hu da, den vill jag inte ha i mitt hus, den får du ta”. Detta hände under Andra Världskrigets dagar och Rysslands renommé stod inte högt i kurs på Gotland efter anfallen mot Finland och Baltikum.

H.C.

Noter

¹ De båda mynten från Ipswich finns dokumenterade i:

K. Jonsson (1986), *Viking-age hoards and late Anglo-Saxon coins*:

Ipswich Lytelman, k) ”Private (U.S.A.) – ex St. Varbos?”

Ipswich Lytelman, q) ”Private (Sweden) – ex Hirsch 1980”.

J. C. Sadler (2010), *The Ipswich Mint c. 973 – c. 1120*, Volume 1:

Plate 36, Fig. 139, ”Private Collection Sweden...”

Plate 39, note 5/”Private Collection USA ...”.

² Hild. = Hildebrand, B. E. (1881).

Anglosachsiska mynt i Svenska Kongliga Myntkabinettet funna i Sveriges jord.

Stockholm.

RADANNONSER

SNF-medlemmar erbjuds gratis annons i SNT med högst tre rader att köpa, sälja eller byta samlarobjekt.

Kontakta:
info@numismatik

Nya myntfynd i Åhus

Denise Lundgren är masterstudent och har under ett par månader praktiserat på myntkabinettet vid Historiska Museet i Lund.

Av Denise Lundgren

Åhus historiska bakgrund

Åhus var under medeltiden en blomstrande handelsstad, men spår av den första handeln finns redan från 700-talet. Omkring år 750 startade den permanenta handel i Åhus som finns kvar än i dag. Handel i Åhus har lockat människor från när och fjärr, denna internationella handelsmiljö har satt spår i form av olika typer av myntfynd över en lång tid.

Utgrävningen av Åhus 14:108 med fynd av 251 mynt visar denna långvariga och internationella handel. Den arkeologiska förundersökningen av Åhus 14:108 utfördes av Sydsvensk arkeologi under maj och juni 2016. Platsen ligger sydväst om staden Åhus på en åkermark i utkanten av staden.

De arkeologiska undersökningarna

De arkeologiska undersökningarna genomfördes efter att metalldektivering gett utslag på ett stort antal myntfynd. Detta mynnade ut i hypotesen att jordlagren har blivit förflyttade från Åhus innerstad till utkanten av staden.

Anledningen till denna tolkning är att inga belägg finns för att platsen där mynten hittades har haft en betydelse för handel. Förflyttningen av jordlagren ska ha startat cirka 1950 när Köpmannagatan grävdes upp. Jordlagren för Åhus 14:108 har under förflyttningen från staden blandats och exempelvis stenyxor från bondestenåldern (4000–1700 fvt) och mynt från 1900-talet har hittats i utgrävningsområdet.

Myntherrar	Regeringsår	Åhus 14:108	Kv. Spritan	S:t Jörgen
Erik Plogpenning	1241-1250			1
Christopher I	1252-1259		10	9
Erik Glipping	1259-1286	1	39	30
Erik Magnusson	1280-1299			1
Dansk penning obestämd	1280-1360	4	26	
Erik Menved	1286-1319	7	89	46
Gaucher II (Frankrike)	1303-1329			1
Christopher II	1319-1332	4	23	10
Magnus Smek	1332-1360	15	63	31
Mecklenburg brakteat	1375-1500	3	27	36
Erik av Pommern	1396-1439	30	12	1
Kasimir IV (Polen)	1413-1434			1
Bogislav IX (Pommern)	1418-1446			2
Christopher av Bayern	1440-1448	4		
Christiern I	1448-1481	5	2	1
Hans	1481-1513	14	3	2
Henrik V	1503-1552	1		
Sigismund I (Pommern)	1506-1548	1		
Christiern II	1513-1523	6		
Ludvig II (Böhmen)	1516-1526		1	
Sören Norrby	1517-1525	2		
Gustav Vasa	1521-1560	1	1	
Frederik I	1523-1533	5	1	1
Christian III	1535-1559	9	1	
Johann Albrecht	1547-1576	3	2	
Ulrich III	1556-1603	1		
Frederik II	1559-1588	10	3	
Erik XIV	1560-1568	1		
Ernst Ludwig	1560-1590	2		
Johan III	1568-1592	5	1	
Hans Krauwinkel	1586-1635	1		
Christian IV	1588-1648	43		
Henrik IV (Frankrike)	1589-1610	1		
Johan Adolf	1594-1604	1		
Kristina	1632-1654	4		
Frederik III	1648-1670	3		
Karl XI	1660-1697	12		
Louis XV (Frankrike)	1715-1774	1		
Ulrika Eleonora	1719-1720	1		
Gustav IV Adolf	1792-1809	1		
Oscar II	1872-1907		1	
Gustav V	1909-1950	1		
Danmark		Sverige	Tyskland	Övriga länder

Tabell 1: Identifierade mynt från Åhus 14:108, Kv. Spritan och S:t Jörgens kapell. Mynten utan precis bestämning är exkluderade. Antal valda mynt för respektive platser är; Åhus 14:108, 184 av 251, Kv. Spritan, 305 av 403 samt S:t Jörgens kapell, 173 av 197.

Mynten

Det totala antalet mynt som har påträffats är 251 stycken med varierande bakgrund i Europa. Allt som allt har mynt från åren 1259–1950 påträffats, där det äldsta är en dansk penning präglad för Erik Glipping (1259–1286) och den yngsta är en

svensk 10-öring präglad för Gustav V (1909–1950). Tyngdpunkten för mynten ligger vid 1300–1500-talen där majoriteten är präglade och använda inrikes.

Myntfyndet från 1900-talet bekräftar tolkningen av hur dessa föremål hamnade på en åker utanför

Nederländsk pollett från Groningen 1591. Den präglades endast i staden Groningen för dess rådsmedlemmar och kunde bara användas av dessa medlemmar som betalning för öl och vin i rådshusrestaurangen. Eftersom den förlorade sitt värde utanför Groningen öppnar den upp för frågor som hur och varför polletten hamnade i Åhus.

Endast präglad på ena sidan.

Ref.: Puister 1986:1.908.

Koppar, diam 24 mm.

FOTO: HISTORISKA MUSEET VID LUNDS UNIVERSITET.

Tre mynt bland fynden från Åhus 14:108 syns ha ovanligt hög kopparhalt och kan möjligtvis vara förfälskningsmynt. Motiven motsvarar Erik av Pommern (1396–1439) brakteat med högvänd lebard och två hvider präglade för Hans i Malmö.

FOTO: HISTORISKA MUSEET VID LUNDS UNIVERSITET.

staden samt att flera kulturlager har blandats. Exempelvis kan 10-öringen från 1900-talet ha tappats under flykten av jordlagren.

S:t Jörgens kapell och Kv. Spritan

Tidigare utgrävningar i Åhus stad har resulterat i ett stort antal myntfynd. Frågan är nu om de tidigare fynden kan bekräfta eller motbevisa arkeologernas hypotes om att mynten härstammar från jorden som fanns inne i staden eller om de har hamnat i marken utanför staden av andra anledningar. Kv. Spritan och S:t Jörgens kapell är stora samlade myntfynd från Åhus stad, de lämpar sig därför att jämföra med Åhus 14:108.

S:t Jörgens kapell var i bruk som ett hospital mellan 1200- och 1500-talen. Delar av kapellet blev beordrat att omvandlas till ett hospital för att isolera personer sjuka i spehalskan. Efter att kapellet upphört att vara ett hospital stängdes det även ner som kapell. Myntfynden från platsen bekräftar användningen av kapellet mellan dessa årtal, eftersom det äldsta myntet varpräglat mellan 1202–1241 och det yngsta 1525.

Kv. Spritans tyngdpunkt bland myntfynden ligger under 1300-talet. Vid mitten av 1300-talet byggdes en stadsmur och vallgrav runt inner-

staden och all bebyggelse utanför stadsmuren förstördes, detta inkluderade kv. Spritan. Tolkningen för varför allt utanför stadsmuren förstördes var på grund av pesten som spreds i landet. Kv. Spritan och liknande områden återuppbyggdes inte förrän vid andra halvan av 1600-talet.

Mynt från det centrala Åhus

Tabell 1 visar att majoriteten av myntfynden från alla tre platser är regionala mynt, eftersom Skåne tillhörde Danmark fram till freden i Roskilde 1658. Även en stor del utländska mynt hittades vilket bekräftar den internationella handeln som har pågått i Åhus.

S:t Jörgens kapell var endast aktivt under 1200- till 1500-talen och inga mynt innan eller efter har hittats under utgrävningen. Mynten har bekräftat att användningen av kapellet skedde under dessa 300 år. Sammanställningen av mynten speglar den generella bilden som finns för myntfynd i kyrkor.

Den generella bilden är att vid 1200-talets andra hälft ökar antalet myntfynd i kyrkgolv. Under andra hälften på 1300-talet skedde en kraftig ökning av myntfynden, troligtvis kopplat till att befolkningen hade tillgång till fler mynt. Under 1400-talet syns en stor ökning av utländska mynt, speciellt Mecklenburgbrakteater.

Med kv. Spritans myntfynd ser vi att användningen av platsen efter att

bosättningen förstördes på 1300-talet har varit minimal endast med enstaka mynt som troligtvis tappats under färd över området. Myntfynden för platsen har sin tyngdpunkt på 1300-talet med en stor del regionala mynt samt en del brakteater från Mecklenburg.

Både kv. Spritan och Åhus 14:108 är belägna utanför stadsmurarna och enligt skriftliga källor ska allt utanför murarna har förstörts och aktiviteten av platsen minimerats. För kv. Spritan är detta bekräftat ur en numismatisk synvinkel då endast enstaka lösfynd har hittats från 1400-talet och framåt. För Åhus 14:108 visar myntfynden på en aktiv kontinuitet från 1200- till 1900-talen. Genom denna analys kan vi då se att mynten från Åhus 14:108 högst troligen kommer från innerstaden av Åhus och har flyttats ut till åkermarken. Om de ursprungligen härstammat från utanför staden likt Spritan hade tabellen för de två platserna varit väldigt lika.

Även om mynten från Åhus 14:108 har flyttats utanför dess ursprungliga sammanhang inne i staden kan myntfynden ge oss en inblick i myntbruket på en av stadens centrala gator. Icke förvånande sker en förskjutning från dominansen av danska mynt till dominansen av svenska mynt under Frederik III regeringstid 1648–1670 när Skåne blev svenskt. Fynden tyder också på att handeln i Åhus fram till 1400- och 1500-talen främst var regional, därefter syns en utveck-

ling av den internationella handeln i Åhus, speciellt med länder runt Östersjön.

I *Tabell 1* syns en avsaknad av mynt tidigare än 1300-talet vid både Åhus 14:108 och kv. Spritan. Anledningen för detta tolkas vara att en större del av befolkningen fick vid 1300-talets sekelskifte nu tillgång till penningar som de kunde utföra handeln med samt förväntades de att lämna dessa penningar som offer-
gävor i kyrkorna.¹

Litteratur

Bendixen, B. 1973. Middelaldermønt i de sidste 10 års danske kirkefund. *Nordisk Numismatisk Årsskrift* 1972. Stockholm.

Berggren, Å. Arkeologisk förundersökning 2016. Åhus 14:108, Fornlämning Åhus 118:1 & 119:1 Åhus socken, Kristianstad kommun Skåne län. *Sydsvensk arkeologi. Rapport* 2017:01.

Grinder-Hansen, K. 2000. Kongemagtens Krise: Det Danske møntvæsen 1241–1340. København.

Gullbekk, S. H., Kilger, C., Kristensen, S. & Roland, H. 2021. *Coins in Churches: Archaeology, Money, and Religious Devotion in Medieval Northern Europe*. Routledge. Abingdon.

von Heijne, C. 2015. *Sveriges Mynthistoria. Landskapsinventeringen*. 12. Myntfynd från Skåne, Kristianstads län.

Helgesson, B. 2002. Järnålderns Skåne. Samhälle, centra och regioner. Uppåkrastudier 5. *Acta Archaeologica Lundensia*, Series in 8°, No. 38. Lund.

Klackenberg, H. 1992. *Moneta Nostra. Monetarisering i Medeltidens Sverige*. Lund Studies in Medieval Archaeology. Stockholm.

Lenntorp, K.-M. Wor fruis have. Del 1 – Medeltid I kv Spritan & Åhus. Arkeologisk förundersökning i kv Spritan 1994–96. Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne. *Rapport* 2005:79.

Puister, A. T. 1986. Groningse Stedelijke Munten. *Jaarboek voor Munt- en Penningkunde* 73.

von Wowern, U. 2009. *Skatter i Skåneland*. Lunds universitets historiska museum. Lund.

Not

¹ För den pågående diskussionen, se: Gullbekk et al.

MEDALJKONGRESS

FIDEM i Tokyo

Det svenska bidraget från FIDEM* XXXVI:s Kongress, i Tokyo, har kommit tillbaka till Sverige och visas på Galleri Lorentzon.

Medaljerna har haft en lång och händelserik resa bakom sig och det var roligt att åter kunna plocka upp dem. Utställningen i Stockholm blev välbesökt och det blev också ett kärt återseende att äntligen möta varandra igen och skåla.

Ursprungligen skulle kongressen ha hållits i oktober 2020 och våra medaljer skickades januari 2020. På grund av pandemin fick kongressen tyvärr skjutas upp till hösten 2021. Till slut genomfördes själva kongressen on-line och utställningen byggdes upp för den inhemska publiken, med olika guidade event.

De som deltog i on-line-kongressen bjöds på en mängd intressanta föredrag. Det är klart att det personliga mötet på plats saknades, men en fördel var att man lätt kunde spela upp evenemangen hur många gånger man ville och att man inte behövde välja bort något. Man kunde också virtuellt vandra omkring i utställningen och även ta del av den stor-
slagna invigningen.

Den fint presenterade utställningen med 850 medaljer, från 37 länder, sågs av mer än 3 500 personer på plats. Den inrymdes i Hyakudan Kaidan, ”de hundra stegens trappor”, en mycket vacker traditionell lokal där utställningar brukar hållas, i Gajoen, Tokyo, Japan.

Deltagande konstnärer från Sverige var: Mikael Fare, Lena Lervik, Ernst Nordin, Annette Rydström, Gustav Fare, Joze Strazar Kiyohara, Christian Wirsén, Thomas Qvarsebo, Kerstin Östberg.

Med otroligt tålamod och noggrannhet har de japanska organisatörerna lyckats hålla detta projekt flytande och med bibehållen humor och elegans navigera det i hamn.

Ett ögonblick av förundran fångad på medaljutställningen. Spännande samtal och möten runt det utställda.

Tecknat av Kerstin Östberg.

Vi sänder många tacksamma tankar till Masaharu Kakitsubo, Toshiaki Yamada, Nobuko Koinumaru och hela teamet. Stort tack!

Kerstin Östberg

Not

* FIDEM är den internationella konstmedaljsammanslutningen, som är en intresseorganisation för institutioner, museer, historiker, tillverkare, konstnärer och samlare av medaljer.

PRESSKLIPP 1850

Äretecken

Uppå Kon:s bef. i S:t Kopparbergs län derom gjorda hemställan, har K. M., enligt D. A., tillåtit, att ättlingen af den bekante Sven Elfsson i Isala by, i hvilken lada Gustaf Wasa under sin flykt tröskade, n. v. egaren af nämnde hemman Jan Hansson, må bära det af konung Gustaf III, till åminnelse af Gustaf Wasas räddning, insticktade äretecken, hvilket år 1787 först tillerkändes Jan Hanssons fader, skattebonden Hans Jansson, såsom d. v. egare af berörda lada.

Ur Wedbergs klippsamling
år 1850 s. 54

**Bo Franzén, Gösta Hedegård (†)
og Roger Svensson: Acta Monetaria
Sueciae. Sveriges handlingar om
mynt, priser och ädelmetaller 1164-
1318. 2020.**

ISBN 978-91-519-6079-1.

Svenska Numismatiska Föreningen,
Stockholm. Indbundet. Illustreret.
366 sider.

I 2020 PUBLICEREDES *Acta Monetaria Sueciae, Sveriges handlingar om mynt, priser och ädelmetaller 1164-1318*, udarbejdet af Bo Franzén, Gösta Hedegård (†) og Roger Svensson. Værket er, som titlen antyder, et katalog over 526 skriftlige kilder fra Sverige, der på den ene eller anden måde omhandler mønter, priser eller ædelmetal. Kataloget starter med en kilde fra 1164, men i indledningen s. 6-7 fremhæves en meget interessant runesten fra Västergötland fra tidligt 1000-tal, der nævner, at en vis Erik skyldte 30 mark til den afdøde Torsten, der hædres på stenen af sin far Udd.

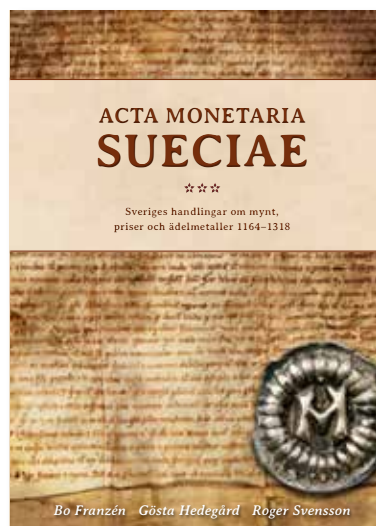
Det har krævet en stor indsats at gennemgå det store kildemateriale og udvalge dem, der er relevante i denne sammenhæng. Vi bør være forfatterne til dette værk taknemmelige for, at vi nu har fået et sådant redskab til let at få overblik over kilderne til gavn for både historisk og numismatisk forskning. Nedenstående kritiske bemærkninger handler mere om form end indhold og må ikke skygges over forfatternes fortjeneste.

I forordet side 5 oprindses værkets ambition: publicere kilderne med (1) de centrale data, (2) uddrag af den relevante passage på originalsproget og (3) svensk oversættelse. De to første punkter må siges at være opfyldt. For hver kilde angiver datering, sted, dokumenttype og henvisning til Svenskt Diplomatariums hovedkartotek, der er tilgængeligt på internet. For langt de fleste kilder gengives desuden den relevante passage (der

er dog undtagelser, eksempelvis kilde 468 og 480, som henviser til en udgivelse af Brandt, som mangler i den meget korte litteraturliste s. 347).

Derimod er punkt tre ikke opfyldt. Den svenske tekst er ikke en ordret oversættelse, men en omskrivning. Originalernes 1. person gengives med 3. person næsten overalt, for eksempel i kilde 329 bliver "jn testamento meo confero" (= i mit testamente overdrager jeg) til "han i sitt testamente ... skänker". Den relevante persons navn (her "Svantepolk, son till framlidne hertig Knut") gengives ikke i uddraget fra originalkilden, men indflettes i den svenske tekst. Nogle gange udelukkes dele af teksten i oversættelsen, eksempelvis "in meorum remissionem peccatorum" (= til mine synders forladelse) i kilde 2. I kilde 503 er rækkefølgen klostrene i Uppsala, Sko og Stockholm i den oprindelige tekst, men Uppsala, Stockholm og Sko i den svenske. Dette ville i og for sig ikke have været noget problem, hvis man bare havde kundgjort i indledningen, at man ville parafrasere teksterne og ikke give oversættelse til svensk.

En anden sag, der måske også burde have været taget op, er, at en del kilder faktisk er danske, idet de stammer fra Skåneland, der jo som bekendt først blev svensk i midten af 1600-tallet. Det drejer sig om mange kilder, se for eksempel under Lund i registeret s. 355 og under Skåne og Halland registret over landskab s. 358. Disse kilder findes i kataloget i kronologisk orden side om side med de "rent" svenske kilder, uden at det fremgår, at de faktisk omhandler et andet møntsystem, nemlig det danske, som desuden også mangler i listen om møntsystemer s. 346. Her nævnes heller ikke det norske møntsystem, selvom der også er kilder fra det dengang norske Bohuslen, se eksempelvis kilde 349, jfr. register s. 358. Helt galt går det dog, da en kilde fra det danske Viborg i Jylland er

med, uden nogen form for forklaring på dens relevans for Sverige (kilde 480) – med mindre kilden handler om det finske Viborg? Den står faktisk under Finland i registret s. 358, men under Danmark s. 359.

Jens Christian Moesgaard

ACTA MONETARIA SUECIAE säljs hos SNF för 250 SEK + eventuellt porto till våra medlemmar. Andra betalar 350 SEK + porto.

Kontakta:

info@numismatik.se

NÄTNYTT

Pollettbössan

Svenska Pollettföreningens digitala tidskrift *Pollettbössan* har utkommit med sitt sextioandra nummer sedan start, 2022:62.

Föreningens hemsida är:

www.pollett.se

Några nya rön kring Georg de Laval och hans samlingar

Av Theodor Hassel

1. Postanvisningens kupong från T. G. Appelgren över de sålda mynten.

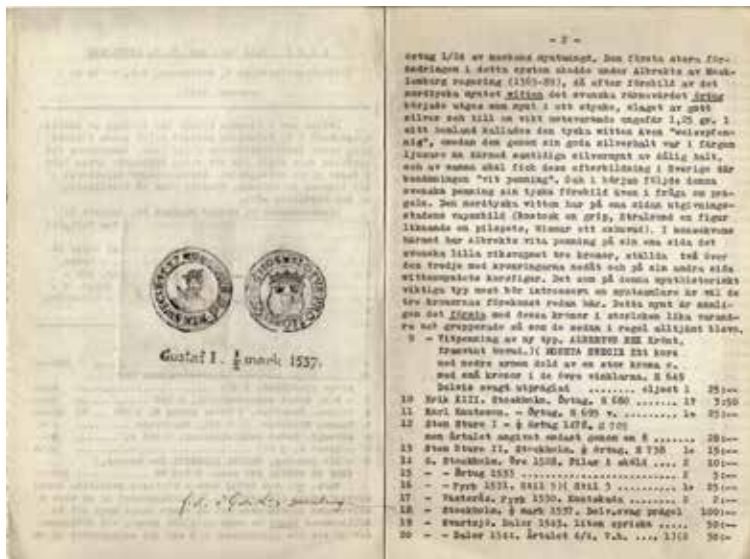

2. De tre silverklippingarna som inköptes i juli 1946.

SOM ETT LITET tillägg till den utmärkta artikeln om Georg de Laval av Jan-Olof Björk i SNT 2008:8 vill jag här delge läsekretsen lite nya och kompletterande uppgifter. Jag hade för några år sedan möjlighet att studera en bunt gamla auktions- och lagerkataloger av T.G. Appelgren som tidigare tillhört Georg de Laval och kan därför tillägga följande nya rön kring hans samlingar:

Hela T.G. Appelgrens auktion den 13 december 1939 består av G. de Laval's dubletter! Exempelvis kan nämnas ½ daler 1545, Åbomark 1556, 8 mark "blodsklipping" 1568, dukat 1679 och en 8 mark 1664 i kvalitet 01. Fjorton av katalogens nittio nummer förblev osålda på auktionen och ett mynt som låg honom extra varmt om hjärtat eller gick för billigt (#15: Karl X Gustav 18 groschen u.å. präglad i Elbing) köpte han själv tillbaka för 10 kronor och 50 öre.

I Appelgrens lagerkatalog för april 1941 säljs några av hans svenska och norska mynt och samtliga mynt under rubrikerna "Danmark" och "Andra länder" är från de Laval's sam-

3. Katalogen och smörpappret från januari 1945.

ling. De första femtioen numren i lagerkatalogen från februari 1943 är de Laval's antika dubletter.

Några vackra svenska silvermynt måste de Laval ha behållit efter den stora försäljningen i oktober-november 1941 (se Björks artikel), för i lagerkatalogen från mars 1944 säljer

han örtug 1478 (#39) och 2 mark 1559 (#40). I lagerkatalogen från januari 1946 säljer han fyra svenska mynt: 2 öre 1543 med storbladiga kronor i sveaskölden, ½ mark 1557, 2 mark 1670 med vågformad räffling av randen samt öre 1663. Som bihang till denna katalog finns också Appelgrens

redovisning till de Laval kvar, skriven med vacker handstil på baksidan av postanvisningens kupong. *Bild 1.*

Ett och annat svenskt mynt av intresse köptes tydligen in efter den stora försäljningen oktober–november 1941, för i juli 1946 när Appelgren säljer bryggare Örtqvists myntsamling del 1, köpte de Laval tre silverklippingar (#176, 236 & 366). *Bild 2.*

Karl Ludvig Adrian Örtqvist, född den 2 augusti 1881 i Stockholm, utbildade sig inom bryggerinäringen i München och var verksam vid tre olika bryggerier i Sverige under sin yrkesverksamma bana, Sanna Brygg AB 1905–1906, Arboga Brygg AB 1906–1920 och slutligen från 1920 vid Norrtälje Ångbrygg AB som disponent. Örtqvist avled den 2 februari 1955. Han var jakt- och fiskeintresserad och hade en mycket fin myntsamling. Del 2 av samlingen är Appelgrens katalog nr 77.

De Laval hade för vana att göra små teckningar och kommentera saker i sina exemplar av katalogerna.

I exemplaret av Appelgrens lagerkatalog från januari 1945 ingår en liten rolig sak som egenhändigt tillverkad bilaga: ett smörpapper med en blyertsteckning/avgnuggning av mynt #18, ½ mark 1537, med kommentaren "f.d. i G de L:s samling". *Bild 3.*

Jag vill passa på att rikta ett varmt tack till min vän Bernt Thelin i Lund för några av uppgifterna kring Karl Ludvig Adrian Örtqvist.

FOTO: FÖRFATTAREN.

Läs mer om myntsamlaren Georg de Laval (1883–1970) här:

Georg de Laval – några anteckningar av Jan-Olof Björk i SNT 2008:8 s. 180–186 samt där anförda källor och litteratur.

numismatik.se/pdf/snt82008.pdf

Svenska Numismatiska Föreningen har sålt Myntauktioner i Sverige AB

Vid sitt styrelsemöte den 16 juni beslutade Svenska Numismatiska Föreningen (SNF) att avyttra sitt helägda aktiebolag Myntauktioner i Sverige AB (MISAB).

SNF:s styrelse anser att det bästa för framtiden – för såväl föreningen som för MISAB – är att auktionsbolaget blir fristående och får nya, privata ägare. En sådan ägarförändring kommer att låta bolaget utvecklas fritt. Med MISAB:s goda intentioner för numismatiken kommer detta även att gagna vår vetenskap. Bolagets nuvarande styrelse och VD, som är de som har drivit bolaget framgångsrikt och till stort gagn för föreningen i tretton år, blir dess nya ägare. Sedan den 15 augusti äger dessa alltså MISAB.

MISAB förblir även framledes en viktig samarbetspartner för SNF. Bolagets aktiviteter kommer också i framtiden att till stor del utgå från föreningens lokaler på Banérgatan 17 i Stockholm.

SNF önskar MISAB:s nya ägare lycka till och ser fram emot ett fortsatt gott samarbete!

Stockholm den 18 augusti 2022

Curt Ekström

Ordförande

Svenska Numismatiska Föreningen

SELINS MYNTHANDEL AB

Mynt Sedlar Medaljer
Ordinar Nålmärken

Öppetider:
Vardagar 10.00 – 18.00
Hantverkargatan 8
112 21 Stockholm
Tel. 08–411 50 81
kontakt@selinsmynthandel.se

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46
Box 5132 • 102 43 Stockholm
Tel. 08 – 662 62 61

KÖPER • SÄLJER • BYTER
MYNT • SEDLAR
MEDALJER • ORDNAR

Lagerlista över svenska personmedaljer
och numismatisk litteratur

www.nordlindsmynt.se

Strandbergs Mynthandel & Aktiesamlaren AB

Värderar, köper och säljer
mynt, ordnar, medaljer, aktiebrev,
sedlar, äldre handlingar m.m.

www.strandbergsmynt.se
info@aktiesamlaren.se

Hantverkargatan 36
112 21 Stockholm
Tel. 08 – 611 01 10

HOLMASTO MYNTHANDEL

MYNT, SEDLAR, MEDALJER,
MILITARIA M.M.

Vårens auktioner
se: www.holmasto.com

Alexandersgatan 50
00100 Helsingfors, Finland
+358 9 666 500
holmasto@holmasto.com
www.holmasto.com

1. Kreditsedel gällande 2 riksdaler
24 skilling specie
daterad 30 oktober 1790.
Mått cirka 160×190 mm.

2. Räntepollett gällande
2 skillingar 2 runstycken specie
daterad 8 februari 1790.
Mått cirka 155×92 mm.

3. Depositionsattest gällande 12 skillingar
(ej specie) daterad 22 september 1790.
Mått cirka 150×185 mm.

"UTI DESSA RIKSGÄLDS-TIDER"

Rikets Ständers Riksgäldskontor nynnirättades 1789 i syfte att förvalta statens lån och skulder efter kriget mot Ryssland. Kontoret låg på Riddarholmen i Stockholm. Samma år inleddes en flera decenniers utgivning av egna sedlar i olika former. De cirkulerade sida vid sida med Riksbankens sedlar och utgjorde en betydande del i vår sedelhistoria.

Här citeras några samtida noter om borttappade och upphittade riksgäldssedlar av skilda slag insända till Dagligt Allehanda 1790–1792. På köpet får vi en liten stadsvandring i det gamla Stockholm.

Kreditsedlar

Från april 1789 utgav kontoret obligationer, räntebärande skuldförbindelser, med 3 procents ränta på ett år i nominaler från 2 riksdaler 24 skillingar specie (2½ riksdaler) upp till 1000 riksdaler specie. *Fig. 1.* De är mest kända som **kreditsedlar**, i samtiden **Rikens Ständers Contoirs Credit=Sedlar** men även **Credit=Mynt**. De var, liksom Riksbankens sedlar, tryckta på vitt handgjort finpapper från Riksbankens sedelpappersbruk i Tumba.

Enligt en notis den 10 augusti 1790 har insändaren på Norrmalm

hittat en riksgäldssedel, som då var en helt korrekt benämning på en Riksgäldskontorets kreditsedel:

Förleden Fredag den 6 Augusti uphittades på Drottningegatan en Riksgälds=Sedel, som rätta ägaren på riktig beskrifning kan igenfå i huset N:o 8 på Drottningegatan, midt emot Källaren 3 Tunnor.

Den välbesökta vinkällaren 3 Tunnor på Drottninggatan stängde 1797.

Den 15 oktober 1790 annonseras om en upphittad summa penningar i form av kreditsedlar:

Förleden wecka uphittades på Stads Smedjegatan en liten summa uti Rikens Ständers Credit=sedlar, hwilka rätta ägaren kan återfå i Fabriqueuren Kruses band=bod på nämde gata.

Stadssmedjegatan där Kruse hade sin bandbod var den del av nuvarande Västerlånggatan som fortsätter norr om Storkyrkobrinken i Gamla stan.

Räntepolletter

Det visade sig att den utlovade räntan av olika orsaker svårligen kunde betalas ut i kontanter. Så man kom på idén att i stället betala den i form av **räntepolletter**. De var tryckta papper, hälften så stora som sedlarna, där summan av tre procents ränta på inväx-

lade kreditsedlar, från 2 runstycken upp till 36 skilling 6 runstycken specie var handskriven eller tryckt. *Fig. 2.*

Var de möjligen samma som även benämndes procentspolletter? Den 10 augusti 1790 finns nämligen följande notis under rubriken Uphittat:

Förleden Lördag den 31 Julii uphittades på Brunkebergs gatan en Rikens Ständers Riksgälds=Contoirrets Procents=Polett, som rätta ägaren kan igenfå uti Snickaren Dahlins hus i Styckgjutare=backen en trappa up, emot intimations [kungörande/annonsering] betalande.

Styckgjutarebacken där snickare Dahlin bodde låg strax väster om Regeringsgatan på Norrmalm.

Depositionsattester

Att betala ut ränta var en dyr affär. Så från juli 1790 gavs i stället ut vad man kallade **depositionsattester**. De var räntelösa bevis på insättning av kreditsedlar hos Riksgäldskontoret. Attesterna gavs ut i låga valörer; 1 riksdaler, 24 skillingar och 12 skillingar. *Fig. 3.*

Återigen ses benämningen pollett. Den 25 augusti 1790 finns följande notis om en förlorad depositionspollett på 100 riksdaler specie:

En Riksgälds=Contoires Depositions=Polett N:o 5831, insatt d. 20 Augusti, stor Ethundrade Riksdaler specie, är förlorad och å behörigt ställe til inlösen förbuden [påbjuden]; den som samma uphittat, ware god och aflämne den uti Tobaksboden wid Munkbrogatan.

Munkbrogatan sträcker sig från Munkbron och går parallellt med Lilla Nygatan i Gamla stan. Depositionspolletten efterlystes även den 27 augusti. Men endast kredit-sedlar utgavs i så höga valörer. Kan det i själva verket röra sig om en sådan?

I en notis ett och ett halvt år senare, 10 februari 1792, efterlyses ännu en förkommen depositionspollett:

En Riksgälds Depositions=Polett sub N:o 263, stor 1763 R:daler, som blefwo insatte d. 7 hujus, är förkommen, och hwilken å wederbörligt städe til inlösen är förbuden, som härmed til efterträttelse länders, på det at missbruk må förekommas.

Ett så stort och ojämnt belopp som 1763 riksdaler hade tre dagar innan blivit insatt på Riksgäldskontoret, men kvittot på depositionen förlorades strax därefter. Kan det röra sig om en riksgäldssedel på handskriven, begärd valör, vars belopp dock helst skulle vara jämnt? Eller rör det sig om något helt annat? Ingen plats för förlusten är nämnd så notisen kan ha annat syfte.

Samma dag annonseras till försäljning en femtonsidig skrift utan angiven författare:

Af trycket har utkommit: Oförgripelige Tankar uti Frågan om Mynt- och Credit-Sedelen, säljes uti Holmbergs Boklåda a 2 skilling Exemplaret häftadt.

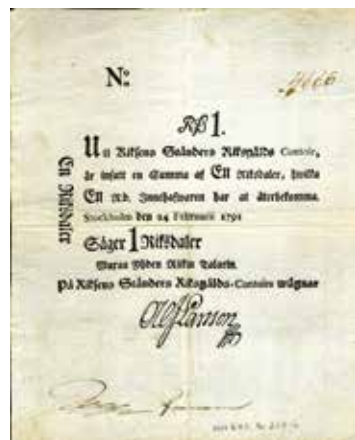
Johan Christopher Holmberg (1743–1810) drev sin bokhandel i Storkyrkobrinken nära Storkyrkan.

Tre veckor efter Gustav III:s död var mademoiselle Lovisa ute på promenad, då hon tappade sin kredit-sedel om 30 riksdaler. Den 18 april 1792 satte hon in en annons:

Förleden Lördags eftermiddag, förlorades under gåendet ifrån Riddar-

4. Depositionsbevis. Sedel i begärd valör 5 riksdaler specie daterad 19 januari 1791. Mått cirka 150×185 mm.

5. Depositionsbevis. Sedel i fast valör 1 riksdaler (ej specie) daterad 24 februari 1791. Mått cirka 150×185 mm.

hustorget, Storkyrkobrinken uppföre öfwer Slottsbacken, Österlånggatan til Järntorget och Wästerlånggatan, fram til Riddarhustorget, en Riksens Ständers Contoires Credit=sedel, stor Trettio Riksdaler. Den rättsinte som samma uphittat, torde emot en belöning af Tio R:daler, lämna den åter hos Mademoiselle Lovisa på dess Caffehus wid Riddarhustorget.

Riddarhustorget var en populär samlingsplats för stadens invånare. Dit kom man för att få information om viktiga tilldragelser och lyssna på skvallor. Här fanns Riddarhuset, boklådor, vinkällare och kaféer. Lovisas kaffehus var bara ett av de många.

Den 5 juni 1792 efterlyses ånyo en borttappad depositionspollett:

En Depos. Pollett N:o 3 & 7, insatt den 1 Junii, är bortkommen och till inlösen förbuden ; den som samma uphittat, ware god och gifwe det tillkänna i Boden där dessa Blad utgifwas.

Det förefaller som om allmänheten också använde andra namn än deras officiella på de efter varandra under kort tid av Riksgäldskontoret utgivna tillfälliga sedeltyperna.

Riksgäldssedlar

Kreditsedlar, räntepolletter och depositionsattester kunde inväxlas mot **depositionsbevis/insättningsbevis** utan

ränta – riksgäldssedlar. De började ges ut av Riksgäldskontoret från 1791 i begärda (handskrivna) valörer upp till 1000 riksdaler och i fasta (tryckta) valörer från 12 skillingar upp till 5 riksdaler. Riksgäldssedlarna utgavs till 1834. Fig. 4–5.

Uti dessa riksgälds-tider

är en rad ur Carl Michael Bellmans (1740–1795) dikt 'Efter gifven Idée'. I hans pjäs 'Caffehuset' 1790 yttrar sig Majoren: *En orsak till allt ondt är dessa Riksgälds-sedlar. Som vilja säga: hör, vårt silfver, jern och stål.*

En annan poet som upplevde dessa riksgäldstider var Anna Maria Lenngren (1754–1817). Hon skaldade 1792 om 'Myntets fyra åldrar'. Dikten avslutas med en suck om pappersåldern: *Men världen faller allom lätt i Pappersålderns sälla dagar.*

Monica Golabiewski Lannby

SAMLING OCH FOTO: KMK.

Litteratur

Platbärzdis, A.: *Sveriges sedlar*. II. 1964.

Wallén, L.: *Sveriges sedlar*. 1984.

— Riksgälden. *Den svenska statsskulden 1697–1834*. 1985.

Widell, M.: Riksgäldskontorets räntepolletter. *SNT* 2016:6 s. 143.

Ett par inkusumpräglade nödmynt

Av Jan-Olof Björk

Nödmyntet Kronan 1715. Inkusumprägling av såväl åt- som frånsidan. Naturlig storlek cirka 22 mm.

FOTO: FÖRFATTAREN.

När framlidne handelsbokhållaren G. C. Lehnbergs samling av svenska mynt mm såldes på auktion år 1902,¹ höll sig Gustaf Cavalli framme och förvärvade bland annat två intressanta felpräglingar. Apotekaren Gustaf Cavalli (1849–1926) var Sveriges genom tiderna i särklass störste samlare av plåtmynt. Som mest uppgick antalet till cirka 3000 stycken.² Strax före 1909 fattade han beslut om att påbörja försäljningen av samlingen. Försäljningen genomfördes under många år och främst genom D. Holmbergs mynthandels auktioner.³

Cavalli behöll dock en ”liten” elit-samling omfattande omkring 700 plåtar som år 1917 förvärvades av generalkonsul Axel Ax:son Johnson. Denna rest från Cavallis enorma plåtmyntsamling förvaras numera i Avesta Myntmuseum.⁴ De inledningsvis nämnda felpräglingarna utgörs av nödmyntet Kronan 1715 (SM 213). Redan långt före det att Cavalli började avyttra sina plåtar startade han alltså en andra samlarkarriär – nu med kopparskilmjentynt i fokus.

I auktionskatalogen är felpräglingarna beskrivna på följande sätt: ”Mynttecknet ”Kronan” 1715. Åts. o. fråns. i brakteatprägling. R.”.

Det rör sig således om två inkusumpräglingar, en åtsida och en frånsida, av det först emitterade nödmyntet. Högst sannolikt är de två felpräglingarna unika och har möjligen dessutom följts åt ända sedanpräglingen år 1716 (Sic!). De uppvisar nämligen näst intill identisk kvalitet så väl som patina, jämför bilderna ovan.

Gustaf Cavallis efterlämnade kopparskilmjentynt såldes på N. F. Bobergs mynthandels auktioner nr 5–9, maj–december 1927. De i denna artikel aktuella felpräglade nödmynten kom av någon anledning inte med på auktionerna utan såldes av nämnda mynthandel, tillsammans med Cavallis alla andra tusentals kopparmynt, dels direkt över disk eller i lagerkataloger de följande åren.

Nästa gång det felpräglade paret uppenbarar sig sker det då den välkände storsamlaren Bernhard Olofssons (1875–1967) säljer större delen av sin trevliga samling strax

efter andra världskriget.⁵ Nu väntade en lång tid i den tämligen okände megasamlaren G. W. Anderssons enorma samling. En samling som skingrades under lång tid på olika sätt genom B. Ahlströms mynthandel. Våra felpräglade nödmynt bjöds ut på auktion i början av 1990-talet.⁶

Det här aktuellapräglingselet uppstår då ett färdigpräglat mynt fastnar i ena stampen, till exempel i åtsidestampen. Detta innebär att det färdigpräglade myntets frånsida kommer att fungera som stamp vidpräglingen av nästa myntämne. Resultatet blir en spegelvänd och nedsänkt (*inkus*) frånsida i stället för en åtsida! Myntets andra sida blir en helt normaltpräglad frånsida.

Det kan nämnas att randen på nödmynten är normal, vertikalt räfflad. Likaså vikten som är 3,26 gram och 3,34 gram för åtsidan (Kronan) respektive frånsidan (I Daler SM). Det behöver knappast påpekas, men alla inkusumpräglingar har stampställningen 0 grader.

Den under 1600-talet och början av 1700-talet allenarådande valsverkspräglingen av kopparskiljemynnten medgav som bekant icke inkusumprägling. Men ingen regel utan undantag; inkusumprägling kunde rent hypotetiskt uppstå om man av "misstag" matade in två tenar samtidigt mellan präglingsvalsarna. Varav den ena tenen dessutom måste vara färdigpräglad! Men från dessa eventualiteter kan vi naturligtvis bortse.

Denna typ av felprägling förekommer framför allt bland ringpräglade mynt (1832-) men också mycket sparsamt bland slaggverkspräglade kopparskiljemynt (-1831).

Slaggverkspräglingen var för övrigt en modernisering av den äldre tekniken med hammarprägling. Kopparmynt präglade i stöt- eller skruvverk, till exempel nödmynten som tillkom i Stockholm mellan 1716 och 1719, är alla extremt sällsynta som inkusumpräglingar. Veterligen är de två nödmynten som beskrivs i denna artikel de enda kända i sitt slag. De är också de äldsta runda kopparskiljemynnten som är präglade inkusum!

Noter

¹ Bukowski auktion 144, nr 883–84.

² Jämför sid. 5–6 i T. G. Appelgrens förord till N. F. Bobergs auktionskatalog 5, Stockholm 1927.

³ Se t.ex. D. Holmbergs auktioner 80 (nr 500–713), 82 (nr 617–860), 88 (nr 157–253), 89 (nr 716–896) etc.

⁴ Bertel Tingström, *Avesta Myntmuseum*, Uppsala 1995. Se kapitlet Generalkonsulns köp av Gustaf Cavallis plåtmynt, sid. 66 ff.

⁵ Bernhard Olofsons svenska myntsamling II, nr 599. Göteborg januari 1947.

⁶ B. Ahlström mynthandel auktion 44, nr 288 a–b. Stockholm 1991.

Åverkade mynt

DE FLESTA "KONSTIGA MYNT" som samlare stöter på är enligt min mening mynt som åverkats efter att de lämnat myntverket. Mitt syfte med att ta med dem här är att varna samlare så att de kan undvika onödiga inköp av dessa mynt som är värdelösa.

De flesta mynt av denna typ kan indelas i två kategorier. Dels mynt som utsatts för ett tryck från ett annat mynt eller ett myntliknande föremål för att de skall se ut som om de fått en extraprägling. Det är pressade mynt. Dels mynt som utsatts för en syra-behandling.

Den första typen av avvikelser illustreras med ett mynt som bjöds ut på amerikanska Ebay i maj i år. Det rör sig som synes om en svensk 10-öring som fått ett extra intryck av ett myntliknande föremål. Objektet erbjöds av en person i Albanien som saluför flera liknande objekt från olika länder. Bild 1.

Den andra också vanligt förekommande typen av avvikelser är syra-behandlade mynt som är mycket tunnare än ett vanligt mynt. Myntet har smalare detaljer och är porigt i ytan. Här visas ett exempel på detta. Bild 2a–c. Det rör sig om ett 1-öre från Gustav VI Adolf som avbildas tillsammans med ett normalt mynt.

Man kan anta att det första felet avsiktligt har tillverkats för att framstå som en genuin felprägling, medan det senare kan ha blivit till av misstag. Kanske hamnat i en syralösning av en tillfällighet och sedan "upptäckts".

Det tråkiga är att dessa objekt säljs till samlare som tror att de kommit över en sällsynt felprägling. Jag har till och med sett mindre samlingar av dylika mynt som samlats i tron att de är genuina felpräglingar.

Martin Wettmark

1. Carl XVI Gustaf. 10 öre 1984.

FOTO: EBAY.

2a–c. Gustav VI Adolf. 1 öre 1953, 1967.

FOTO: ELISABETH ÅQVIST.

Sverige värdland för Nordisk Numismatisk Union

Vid Unionsmötet i Reykjavik den 11 maj 2022 beslutades att Sverige ska vara värdland för unionen under de närmaste tre åren. Det innebär att Curt Ekström är ordförande för unionen under dessa tre år.

Lars Eriksson valdes till kassör för NNU-fonden. Han har också accepterat att vara redaktionssekreterare och kassör för Nordisk Numismatisk Unions medlemsblad NNUM.

Jens Christian Moesgaard kvarstår som huvudredaktör för NNUM.

Under SNF:s konstituerande möte den 21 maj 2022 valdes Jens Christian Moesgaard till samordningsansvarig gentemot Nordisk Numismatisk Union.

<https://numismatik.se/2nyheter/nordisk-N-N.php>

AUKTIONER & MÄSSOR

- 1/10 MISAB, auktion 41, Stockholm.
- 2/10 Stockholm Numismatica 2022. Hotell Sheraton.
- 30/10 Dansk Numismatisk Forening, Møntbørs 2022, Köpenhamn.
- 12/11 Myntkompaniet, myntauktion, Stockholm.

Se mer här:
ingemars.se/agenda

MYNTBUTIKEN I SVERIGE AB

Kyttingevägen 15
181 31 Lidingö

Tidsbokning: 08-684 392 00

KÖPER MYNT – MEDALJER
HEMBESÖK STOCKHOLM

Se exempel på inköspriser:
www.myntbutiken.se

Skarabé
Mynt & Guld AB
köper och säljer
MYNT, SEDLAR
och MEDALJER
Föremål från antiken

Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg
Tel. 031-135 088
skarabe@telia.com – www.skarabe.eu
Öppet: Vardagar 10-18

Copenhagen Coin Fair 2022

Söndag 30 oktober · 10-16

Arrangeret af Dansk Numismatisk Forening

Hotel Scandic Copenhagen

Vester Søgade 6.

Tæt ved Vesterport station

og Hovedbanegården. Entre DKK 80,-

cphcoinfair.dk

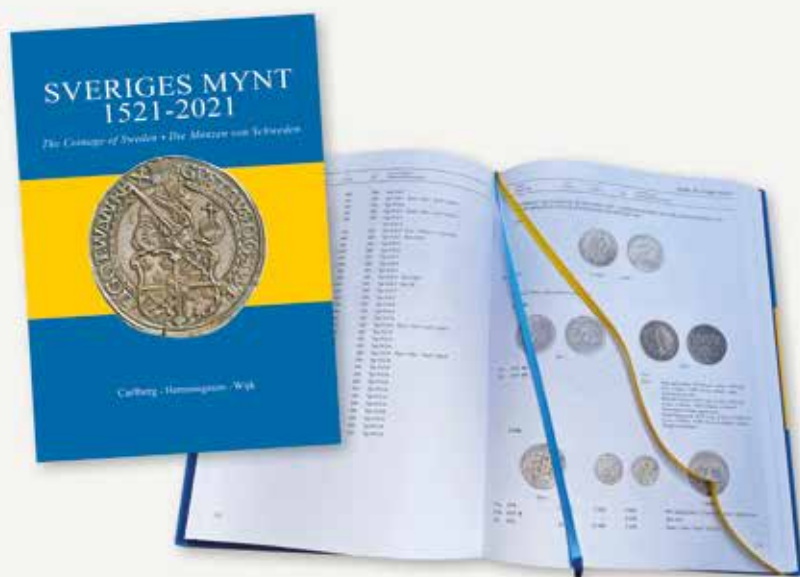

SVERIGES MYNT 1521–2021

ÄNTLIGEN!

Boken *Sveriges mynt* har sedan den kom ut för snart 50 år sedan varit huvudreferensen för svenska mynt. Idag finns boken endast antikvariskt och har blivit kostsam och svåråtkomlig för många. Samtidigt har forskningen och fototekniken gått framåt. Förutom förändringar såsom tillkommande mynt, ändrade myntorter och andra omattribueringar, har boken utvidgats med fler uppgifter. Exempelvis inkluderas nu även myntens upplagesiffror, metallhalter och vikt. Förutom svenska är texterna även översatta till engelska och tyska.

Köp ditt exemplar direkt av oss på någon av myntmässorna runt om i landet eller beställ på nätet på www.sverigesmynt.com, eller där böcker säljs.

SVERIGES MYNTHANDELS FÖRENING

är sedan 1973 en etablerad sammanslutning av för närvarande 23 mynthandlare. Föreningens syfte är att samordna strävanden och idéer angående mynthandels utveckling, uppmuntra vetenskaplig forskning och sprida kännedom om numismatik, samt att skapa varaktiga och vänskapliga förhållanden svenska mynthandlare emellan. Medlemmarna förbinder sig att ej saluföra förfälskade objekt i enlighet med Svenska Numismatiska Föreningens upprop.

BESO UR & ANTIK AB

Bertil Svensson
Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg
Tel. 031-139484
besour@telia.com
www.besour.se

CEDERHOLMS MYNTHANDEL

Stureplatsen 3
411 39 Göteborg
Tel. 076-8344684
cederholmsmynthandel@gmail.com

ROBERTO DELZANNO MYNTHANDEL

Villa Långbro - Stockholm
Tel. 0708-865008
roberto@delzanno.se
www.delzanno.se

HAMRIN & SVAHN MYNT AB

Sjöberg 1
147 91 Grödinge
Tel. 08-7326686, 070-2126455
christian.hamrin@telia.com

JOAKIMS MYNT & SEDLAR

Linnégatan 52
413 08 Göteborg
www.joakimsmyntochsedlar.se

KARLSKRONA MYNTHANDEL AB

Hantverkaregatan 37
371 35 Karlskrona
Tel. 0455-81373
lennart@mynt.nu
www.mynt.nu

RUNE LARSSON MYNTHANDEL

Stora Brogatan 14 / Box 98
501 13 Borås
Tel. 033-410315

LUNDS MYNTHANDEL

Klostergatan 5
222 22 Lund
Tel. 046-144369
butik@lundsmynthandel.se

J. MELIN MYNT

Koltrastvägen 23
373 32 Nättaby
melinmynt@hotmail.com

MITQALCOINS

Klas Johnsson
Box 5078
141 05 Kungens kurva
info@mitqalcoins.se
Tel. 070-6101073

MYNTHANDEL SB NUMISMATICS

S. Bilis, Östermalmstorg
Box 5143
102 43 Stockholm
info@mynthandel.com
www.mynthandel.com

HB MYNTINVEST CORONA

Hemgårdsvägen 28f
611 38 Nyköping
Tel. 0155-286325
www.coronamylnt.se

NILSSONS MYNTHANDEL AB

Box 12
896 21 Husum
Tel. 076-1132207
nilssonsmynthandel@hotmail.com

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46 / Box 5132
102 43 Stockholm
Tel. 08-6626261
info@nordlindsmynt.se
www.nordlindsmynt.se

NUMIKON / TICALEN MYNTHANDEL

Stefan Jonasson / Ticalen Mynthandel
Stureplatsen 3
411 39 Göteborg
Tel. 073-9540868
ticalen@gmail.com

PECUNIA MM HB

Östra Mårtensgatan 19
223 61 Lund
Tel. 0705-252519
mattsson.g@telia.com

J. PEDERSEN MYNTHANDEL

Norra Strandgatan 30 / Box 1320
251 13 Helsingborg
Tel./fax 042-122528
pedersen.mynt@telia.com
www.jpetersen.se

SELINS MYNTHANDEL AB

Hantverkargatan 8 / Box 16390
112 21 Stockholm
Tel. 08-4115081
www.selinsmynthandel.se

SKARABÉ MYNT & GULD AB

Drottninggatan 10
411 14 Göteborg
Tel./fax 031-135088
skarabe@telia.com
www.skarabe.eu

STENENG AB

Peter Sten
Industrigatan 6
335 73 Hillerstorp
petersten@icloud.com
Tel. 070-5222036

SVENSK MYNTHANDEL

Mikael Kindahl
Badstugatan 24, Bredablick
691 32 Karlskoga
svenskmynthandel@hotmail.com
www.svenskmynthandel.se

HÅKAN WESTERLUND MYNTHANDEL

Gamla Brogatan 36
111 20 Stockholm
Tel. 08-4110807
www.hwymnt.se

AB WIJK ANTIK

Flisvägen 5
743 94 Skytterp
Tel. 070-3680807
info@wijk.se

www.smf.com.se

MYNTAUKTION

Stockholm lördag 12 november 2022

**Bättre mynt och hela samlingar mottages
till kommande myntauktioner.**

Välkommen in med dina objekt!

Ett urval mynt (inkl. köparprovision) som vi har sålt tidigare:

1 daler 1594
"SIGIMVNDVS"
677.000:-

Ryssland
5 rubel 1762
460.000:-

Norge
1 speciedaler 1861
med B under bilden
2.238.500:-

Två objekt (inkl. köparprovision) som såldes på vår Onlineauktion:

1 dukat 1746
36.300:-

1 dukat 1763
58.000:-

Vi har mycket goda möjligheter att finna köpare till dina objekt eftersom mer än 20.000 kunder i Sverige och utlandet ser varje auktion via vår hemsida och katalogen.

Kontakta oss för en förutsättningslös diskussion!

MYNTKOMANIET

Myntkompaniet
Svartensgatan 6
116 20 Stockholm

Tfn: 08-678 32 17

E-post: coins@myntkompaniet.se

www.philea.se

MYNTAUKTIONER

I SVERIGE AB

INLÄMNING PÅGÅR

Nu arbetar vi för fullt med vårens kvalitetsauktion och de löpande internetauktionerna. Efterfrågan är stor på dukater och riksdaler samt generellt på objekt i höga kvaliteter. Passa på att dra fördel av våra mycket generösa villkor (marknadens bästa?).

Kontakta VD Dan Carlberg för en inledande konsultation eller ett möte,
dan.carlberg@myntauktioner.se.

Prisexempel på några objekt som vi har sålt tidigare:

Riksdaler 1707

Såld för 160.000 kronor (+ provision)

Riksdaler 1707

Såld för 96.000 kronor (+ provision)

Riksdaler 1718. Såld för 104.000 kronor
(+ provision)

Myntauktioner i Sverige AB

Banérgatan 17, 115 22 Stockholm • Storgatan 10, 342 60 Moheda

E-mail: info@myntauktioner.se • Telefon: 08-410 465 65

www.myntauktioner.se